

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Vidéken:
Egy hóra
Negyedévre

Felolós szerkesztő:
SIPÓS BÉLA.
Kiadók és lapigazgatók:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Tisza a züllő kormánypártról.

A darabant programja.

Kossuth a revizióról.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, október 26.

Teljes öt óra hosszáig tanácskoztak a kormány tagjai afölött, hogy terveik keresztülvitelét hogyan miképpen kezdjék meg. Hivatalos közlés nem szól arról, hogy mi mindenben állapodtak meg ezen a hosszas konferencián, de abból, amit a kormány környezetéből már előzetesen hírül adtak, körülbelül világos, hogy nagy akció készül már a legközelebbi napokra s attól fogva szakadatlanul tart majd a harc az események végkifejldéséig.

Nem minden izgalom nélkül várja e legujabb s talán döntőharc kezdetét az ellenzéki tábor sem. Ezt tagadnunk nem volna őszinteség. De nyílt akció magá a koalíció sem kezdhet, amíg a támadó lépés meg nem történik ellene. Ez a támadó lépés pedig lényesen Fejérváry programja, amely — egybehangzó értesülések szerint — szombaton este kerül a nyilvánosság elé.

Jani boldogsága.

Van vidékünknek egy alakja. Bizonyos időben mindig elátogat ami kis pusztánkba. Ha a pusztai gyerekek meglátják hórihorgas alakját, nagy tarisznyáját, piszkos, rongyos ruháit és bizonytalan lépteit — melyeknek oka mindenki előtt ismeretes — örvendezve kiáltanak föl:

— Nini, itt a „hosszu“ Jani!

Az igazi nevét nem tudják. Talán nincs is neve. Vagy ha van, már maga is régen elfelejtette. Nem csoda. Ki szólítaná őt a nevére? Hiszen senki sem beszél vele, a korhely mesterlegénnyel, tisztességes emberhez illő módon.

Hát kicsoda, micsoda ember ez a hosszu Jani? Mi a foglalkozása?

Ő büszkén mondja magát vándorló cipész-mesternek. Tehát magyarul: suszter. A mesterséghez nem ért sokat. Minek is. A szegény cselédember csizmájának megfoltosításához nem kell nagy tudomány.

Nagy buja lehet ennek a Janinak. Mert nem hiszem, ha végignézek rongyos, görnyedt alakján, hogy valami nagy öröm

Tisza István nyilatkozata.

Tisza István gróf ma reggel Budapestre érkezett. Megérkezése után nyomban érintkezésbe lépett a szabad- elvűpárt oszlopos tagjaival és huzamosabban értekezett velük.

A volt miniszterelnöknek ez az álláspontja:

— Meggyőződésem szerint a szabad- elvűpártnak az a feladata, hogy a hatvanhetes kiegyezés fentartását segítse. Ezt a történelmi feladatát sokkal könnyebben teljesítheti, ha a Fejérváry-kormányval szemben ellenzéki álláspontra helyezkedik. Különösen a jövőben lesz meg a haszna ez állás- foglalásnak. Jól tudom, hogy a szabad- elvűpártnak nem mindegyik tagja van velem egy véleményen. Azt is tudom, hogy sokan készek a kormányt támogatni. Hát támogassák. Kövesse mindenki a maga meggyőződését. Az én meggyőződésem az, hogy a szabad- elvűpárt még korántsem játszotta el a szerepét. Még jelentős tényező lesz és éppen azért, én kötelességemnek tartom, hogy az utolsó pillanatig kitartunk mellette.

... Mi úgy értesülünk, hogy a szabad- elvűpárt zöme nem osztja Tisza nézetét. A párt háromfaltály része el

van határozva, hogy az új kormány- párt- hoz csatlakozik. A kiválás a szabad- elvűpárt legközelebbi konferenciáján fog megtörténni.

Fejérváry programbeszéd.

A miniszterelnök most már véglegesen megállapította, hogy szombaton délután öt órakor fogadja a második kerület küldöttségét a miniszterelnöki palotában. A küldöttséget Alpár Ignác műépítész és dr. Simonyi Artur vezeti Fejérváry elé.

A miniszterelnök el fogja mondani a programját, de egyben kijelenti, hogy mandátumot nem vállal, mert kora nem engedi meg neki a választásokkal járó izgalmakat s különben is az a terve, hogy ha megcsinálta a kibontakozást, visszavonul a magánéletbe.

Kossuth a revizióról.

Oszták részről — a mint hírül adtuk — olyan eszmét vetettek föl, hogy talán a békés megegyezést létrehozhatná egy bizottság, a mely a magyar országgyűlés és az oszták Reichsrath tagjaiból alakulna. Erről a „közös“ tervről mi már elmondtuk a véleményünket, most Kossuth Ferenc is hozzászól és a következőképp nyilatkozik róla:

A függetlenségi párt rég óta hirdeti, hogy a 67-es törvényt törölnökök.

De a függetlenségi pártal e válság alatt szoros és loyális szövetségben együtt küzdenek most oly pártok, amelyek ezt az elvet nem vallják.

Ezek a pártok is belátják azonban a súlyos válság szomorú világításánál, hogy a 67-es törvényeket a fejlődő nemzeti élet kö-

Ekközben beborult. Minden oldalon felhők tornyosultak az imént még tiszta égboltozaton. Megeredt az eső. De amily hirtelen jött, épp oly hirtelen el is állt. Egy negyed óra múlva már vidáman ragyogott le a nap.

Jani ekközben elkészített egy pár cipőt. Kevés munka volt rajta és csak pár krajczárt hozott Jani konyhájára. Egyszerre csak fölkapott egy pár lyukas csizmát és vitte kifelé. Hová viheti? Kíváncsian néztem utána. Egy pocsoya felé tartott, mely az előbbi záporból maradt. Mikor oda ért, a csizmát a pocsoyába dobta. Aztán szokása szerint nevetett egyet:

— Hahaha! Haha!

Nem álhattam meg, hogy meg ne kérdezzem:

— Mit csinál, Jani?

Jani mosolygott. Aztán tettetett mogorvassággal felelte:

— Haagszom kérem, mert ilyen piszkosan adta oda a gazdája. Már jobban megbecsülhetett volna!

Föltűnt Jani henezegése. Mindjárt gondoltam, hogy tréfál a szegény ördög.

az, ami folytonos ivásra készíti. Már pedig a magyar ember vagy örömben, vagy bujában iszik.

Sárgarigó, darufészek:
Hosszu Jani mindig részeg!

Hát itt a Jani. Sorra járja bizonytalan lépteivel a házakat egy kis cipő, vagy csizmafoltosítás után... Mindenki ismeri, mindenki tréfálkozik vele. Talál egy kis munkát, keres vele néhány hatost.

Műhelyét természetesen a kocsmában üti föl. Nagyon otthonos ő már ott! Mikor hozzáfog a munkához, elbődíti magát „pállinkaizü“ hangján.

Nagyon izlik Janinak a „bugerugrasztó“. Vagy pedig úgy gondolkodik, hogy takarékosági szempontból hozat még belőle, hogy a megmaradt zsömle el ne pazarlódjék. Mert talán mondanom sem kell, hogy a pállinka előbb elfogyott, De igen nagy lehetett az a zsömle, mert még sokszor kellett hozzá újabb adag pállinka.

Néztem a munkáját. Bizony lassan ment, mert kezét sokszor fordította a pállinkás üveg felé.

Darvas Testvérek

női felöltő áruhaza

Debreczen, Fehérló szálloda épület, Kistemplommal szemben.

Pontos kiszolgálás.

legszebb őszi és téli női felöltők

szőrme kabátok, colliék, leány kabátok és köpenyek a legmérsékeltébb árban kaphatók.

Állandó kiállítás az idény legremekébb ujdonságaiból.

vetelményeihez idomítani, fejleszteni nem lehet és hogy a 67 es törvények által teremtetelt alkotmányosság csak addig állhatott fenn, ameddig a többségnek nem volt más akarata, mint a királyi akarat.

Az együtt küzdő pártok tehát a függetlenségi és a 67 es alapon álló pártok elágazó felfogása egy közép uton találkozik talán, a mely e kérdésre nézve is fenntartja a szövetséges pártok összhangzó felfogását, melynek fenntartására az országnak nagy szüksége van.

Ez a középut a 67 es törvények revíziója lehet, még pedig oly irányban, amely a két állam egymás iránti önállóságát jobban kidomborítja.

Természetesen Ausztriának semmi köze ahhoz, hogy miképen revidiáljuk a mi törvényeinket s így a 67 es törvényeket is, de ha ezeket mi nem a függetlenségi szellemben eltörölni, hanem a koalíciós szellemben revideálni akarjuk nemzeti irányban, akkor bizonyos ügyek elintézésének módjáról, melyek a két államot respektive érdeklik, tényleg gondoskodnunk kell és hogy mind a két állam erről függetlenül bár, de hasonló felfogással gondoskodjék, szükséges az előzetes megbeszélés.

Ebben az irányban feltétlenül üdvös lenne a felvetett eszme kivitele.

A tiszántuli egyházkerület közgyűlése.

(Második nap.)

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 26.

A tiszántuli ev. ref. egyházkerület tegnap folytatta tanácskozásait a Kollégium disztermében. Gróf Dégenfeld József főgonadnok a gyűlést megnyitotta pontban 9 órakor, s ezután Dicsőffy József egyházkerületi főjegyző olvasta fel a tegnapi gyűlésről szóló jegyzőkönyvet, mit hitelesítettek. Dr. Kovács Gábor jogakadémiai és Nagy Vilmos tanítóképző tanárok az esküt letették, s a köszönet szavait mindkettőjük nevében dr. Kovács Gábor tolmácsolta az egyházkerület színe előtt, egyszersmind körvonalozta azon irányelveket, melyek jövődől működésükben őket irányítják.

Megválasztották a debreczeni ev. ref. egyház kiküldött 8 tanárvalasztó küldöttségét — Dicsőffy József, Somogyi Pál, Szikszai Szabó József, Kocsár Gábor, dr. Varga Lajos, Könyves Tóth Kálmán, Szunyog Bertalan és Márton Imre — mellé, az egyház-

— Talán más oka is van, Jani? — kérdeztem mosolyogva.

Egy darabig hallgatott. Végre édeskés mosollyal sugva válaszolta:

— No meg aztán meg is kell áztatni kérem átoszággal, mielőtt munkába veszem, hogy a bőr megpuhadjon.

Mosolyogtam Jani leleményességén:

— Az már más!

Véletlenül arra volt dolga a csizma gazdájának. Természetesen meztel volt. Az ünnepöl csizmáját csak nem veszi föl ilyen sárban. A paraszt meglátta csizmáját a pocsolyában.

— Hová tette a csizmámat? Joda a vízbe? — kérdezte mérgesen.

Jani csunya arca mosolygásra torzult. Ragyogott az örömtől, hogy most ezt az embert lefőzheti. Hallgatott egy darabig. Látszott rajta, hogy valami okosat akar mondani. Végre nevetve felelt:

— Oda tettem kérem, hogy az Ur-istan segítsen megcsinálni. Hahaha.

... És boldog volt, hogy a czipészeti tudományban lefőzött bennünket.

Kalmár János.

kerület 8 tanárvalasztó küldöttségét is Görömbey Péter, Sütő Kálmán, Szikszay Zoltán, Papp Imre, dr. Baksa Lajos, Rásó Gyula, Benedek László és Kiss Elek személyében. A dr. Helle Károly eltávozásával megüresedett jogakadémiai tanári székre pályáztak és kandidáltak a következőket: dr. Tóth Károly, dr. Szücs Géza, dr. Benkeő Lajos, dr. Kovács Miklós és dr. Fekete Lászlót, a kik közül dr. Tóth Károly és dr. Szücs Géza 8—8 szavazatot kapván, előlki döntéssel dr. Tóth Károly választatott meg.

Majd a máramaroszigeti jogakadémián felállított egyházkerületi tanszékre való választáshoz választották meg a 15 tagból álló tanárvalasztó küldöttséget. Ennek tagjai lettek: Biki Károly, Szikszay Zoltán, Széll György, Sütő Kálmán, Segesváry József, Görömbel Péter, Biki Ferencz, Győri Lajos, Fráter Barna, dr. Baksa Lajos, Benedek László Simonffy Imre, Domahidy Elemér, Rásó Gyula, Bary József. A megválasztott jogtanár pedig dr. Benkeő Lajos és dr. Vajna Géza 1—1 szavazatával szemben: dr. Gergely György lett 13 szavazattal.

A gazdasági albizottság jelentésinél Sass Béla volt az előadó, ki a különböző adományokról tett jelentést. Szeszina alap 5400 kor, Tóth Károly 20,000 kor, Karap 16,000 kor, Domokos 2000 kor, dr. Bruck 2000 kor, nagyobb vita csak a 16 000 kor. építési segély hova fordításánál volt. Voltak ugyanis, akik ez összeget a javaslat ellenében a szegény egyházak részére akarták ajándékozni. Ezen véleménynek szószólói voltak: Széll György, Uray Imre, s bizonyos tekintetben Domahidy Elemér, míg a nagytöbbség élükön gróf Dégenfeld József, Dóczy Imre, Karay Sándor és dr. Ferenczy Gyula egyházkerületi képviselőikkel a 16,000 koronát az új gimnázium részére szavazták meg. — Megválasztották az egyházkerületi tanügyi bizottság tagjait: újabb 12 évre, kiegészítettek a főiskolai igazgató tanácsot, a vásárnapügyi bizottságot, gazdasági tanácsot, tanítóképződei vizsgáló és tanítónő képességi vizsgáló bizottságot, a felsőleányiskolai állandó tökésegykongrua és kerületi pénzügyi bizottságokat.

Az igazgatótanács javaslatait elfogadták, az Andaházy Szilágyi intézet ügyeit rendben találták, s a gazdasági tanács új szervezeti szabályzatát egyes pontjaiban módosították. Ezután az akadémiai igazgató jelentéseit tárgyalták. Kimondták, hogy ezután az újonnan megválasztott akadémiai igazgatóra nézve az új iskolai év augusztus 1 én kezdődik, az ifjúsági egyesületek egyöntetű szabályozását óhajlják, különösen, hogy pénzügyei rendben legyenek, egy új negyedik esküdfelügyelői állás létesítését, ki a kint lakókra ügyel fel — kimondták.

Nagyobb vitát idézett elő a Csiky Lajos beadványa amerikai útjára vonatkozólag. Az igazgató tanács ugyanis az ottani magyar és anglikán egyházak között felmerült surlódások és nehéz viszonyokra való tekintettel nem tartotta czél szerűnek most Csiky Lajost kiküldeni. Amerikába az egyetemre való gyűjtés végett, miuthogy terve az igazgatótanács véleménye szerint kivihetetlen is. — Ezzel ellentétben dr. Balhazár Dezső eszéperes azon véleményének adott kifejezést, hogy szintén semmi nehézség nem áll Csiky Lajos útjában. Csiky Lajos oly önzatlan, lelkes és huzgó hive eme eszméjének és annyira előkészült már ennek a keresztülvitelére, hogy a legméltánytalanabb eljárás lenne, most Csiky Lajost ezen elhatározásáról eltántorítani és visszatartani. Ő hiszi, hogy szép eredményt fog visszatérni Csiky Lajos és kéri is munkájára Isten megsegítő kegyelmét. 2 szavazattöbbséggel ki is küldték és szabadságolják egy évre. Ez idő alatt helyettesítéséről is gondoskodnak.

Ezek szerint Csiky Lajos 1906 szept-

emberében az egyházkerület megbízó levelel csakugyan elindul egy évre Amerikába. — Ezek után még több kisebb nagyobb fontosságú ügy került tárgyalásra. — A gyűlés 2 órakor ért véget. — Délut n 4 órakor bírósági ügyeket tárgyaltak. Ma szintén folytatni fogják a gyűlést tekintettel a nagyszámú és nagyjelentőségű ügyekre.

Mozgalom a hus drágaság ellen.

Értekezlet a kamaránál.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 25.

Az általánosan érezhető hus szükség és hus drágaság ügyében jelentőséges szak tanácskozást tartott a kereskedelmi és ipar kamara, melyen Szabó Kálmán kamarai elnök vezetésével részt vettek: Király Gyula városi gazdasági tanácsnok, Leidl Emil állami főállatorvos, Csáki János városi közigazgató, a szakbeli iparosok és kereskedők közül Debreczeni Lajos, Nagy Jakab, Fischbein I., Némethy János, Szabó Mihály, Varga Imre. Lamprecht Frigyes továbbá a kamara hivatal részéről: Szávay Gyula, dr. Rédey Rezső és dr. Rics Lajos. Szabó Kálmán elnök és Szávay Gyula titkár ismertették a hus szükségét és a drágaságot előidéző általános és helyi gazdasági okokat.

Aztán az értekezlet tagjainak ismételt hozzászólása által tény gyanánt megállapították, hogy a bajnak mélyen fekvő és rézben régebbi keletű közgazdasági okok az előidézői. Évekkel előbb a jószág árak igen alacsonyan álltak, részben a tenyésztésnek ez okból megcsappanása, részben a fokozódó kivétel s a szintén fokozódó helyi fogyasztás okozták, hogy a jószág állomány nagy mértékben megfogyott; növelte a bajt a növendék marha nagy mennyiségben levágatása, ugyszintén a különböző pusztító állati betegségek.

Az élő jószág ára tetemesen, utóbb már 25-30 %-al is emelkedett. A husfeldolgozó iparosokra ezenkívül súlyos teherként nehezedik a magas fogyasztási adó, vágatásdíj és a különböző helyi illetékek, állami adó és magas üzemi költségek. A legutólsó két évben bekövetkezett takarmány és legelő hiány azután a különben is súlyos helyzetet még válságosabbá tette.

Az értekezlet a kérdés minden részletét behatóan vizsgálta és megtárgyalta és tanácskozásának eredményét Szabó Kálmán elnök a következőkben foglalta össze: a válságos helyzet gazdasági bajok következménye. Osvolására részben általános részben helyi és időleges intézkedések szükségesek. Az adórendszer reformálandó oly irányban, hogy husfogyasztási adó címén a jelenlegihez hasonló súlyos és igazságtalan teher ne nehezüljön a közfogyasztásra. Azonkívül az erősen megfogyatkozott állati állomány sürgős és határozott védelme és emelése szükséges, különösen a növendék állatok levágatási és kiviteli tilalma vagy leg alább megnehezítése szükséges. A takarmány várnok csökkentendők, a takarmány szállítási kedvezményekben részesítendő. A helyi vonatkozásban szükséges segítségre pedig egy részt a helyi illetékek, különösen a vágóhídi vágatási díjaknak (az önköltség) leszállítását javasolja, továbbá sürgősnek és a bajokon nagy mértékben segítő intézkedésnek ajánlja a konzum vásárnak Debreczenben föllállítását. A ló vágóhíd és lómészárszék föllállítását azonban ez időszerezt Debreczenben nem találja szükségesnek és indokoltnak.

A kamara az értekezlet tanácskozásából megállapítottak értelmében úgy a kormányánál, mint a városi hatóságnál lépéseket

tesz és és hus voslásán

az a Gyergyó szálaí D

Gy erdő ter pesti táján nev elarusítá csikszere a csikeze

Ek ügynököl na! bea törvényes István á vonták.

Az ügyi elj gatásoka melynek hogy a István n a szemé sem.

En bebizony vánvalóvá vács Istv személyt

Ka mi okból ügyész, Révi né czeni re utasítási san és k forog fer meghatal dővására osikarj

Dr. letlenül érfogalmé vántól té hatalmaz: közjegyző tember 6 tele előtt, megjelen Dr. Révi neki ügy hiszen ka városból mélyére budapesti Révi

nura von jelentése kicsikarni, a melyben ügyvéd, megtétel ségeinek

Dr. lent Galá ügyet inté lehetséges keresés gy egyéni tis cziójában Galánffy e hatóságga venni, ez

Dr. ügyész elj

tesz és közre fog működni a hus szükség és hus drágaság okozta válságos helyzet orvoslására.

Ügyész és ügyvéd.

Két fegyelmi feljelentés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 24.

Olvasóinknak emlékeztetében van még az a nagyszabású erdőpanama, a mely Gyergyószentmiklóson történt, s a melynek számai Debreczenig huzódtak el.

Gyergyószentmiklóson ugyanis egy nagy erdő területet megakart vásárolni egy budapesti társaság. Az erdőben egy Kovács István nevű földbirtokosnak volt része, a ki az elárulás ellen ügyvédje dr. Szántó Samu csikszeredai ügyvéd útján előterjesztéssel élt a csikszeredai törvényszéknél.

Ekkor történt aztán, hogy szédelgő ügybűbök egy debreczeni al Kovács Istvánval beadványt adtak be a csikszeredai törvényszékhez, a melyben a valódi Kovács István által beterjesztett előterjesztést visszavonták.

Az ügyet hamarosan leleplezték, s büntető eljárás lett belőle. A rendőrség kihallgatásokat tartott ez ügyből kifolyólag, a melynek során a vádlottak azzal védekeztek, hogy a birtoktest igazi tulajdonosa Kovács István nem létező személy — s mivel ez a személy nem létezik, nincs büncselekmény sem.

Eznek a védekezésnek alapján, ha ez bebizonyítást nyert volna, az lett volna nyilvánvalóvá, hogy azok, a kik a valódi Kovács István nevében jártak el, nem létező személyt képviseltek.

Kapott ezen a feltevésen, nem tudni mi okból, dr. Galánffy János debreczeni kir. ügyész, s a sértett fél volt képviselőjét dr. Révi Nándort tanuul idéztette be a debreczeni rendőrséghez és pedig azzal a titkos utasítással, hogy a nyomozó h.óság óvatosan és körültekintően járjon el, mert gyanu forog fenn az iránt, hogy dr. Révi koholt meghatalmazással lépett fel „hogy az erdővásárló társaságtól anyagi előnyöket csikarjon ki.”

Dr. Révi Nándor a titkos átiratról véletlenül és előre értesülván, Mile Pál rendőrfogalmazó előtt igazolta, hogy Kovács Istvánról tényleg van megbízása. Ezt a meghatalmazást Kiss Aladár budapesti királyi közjegyző állította ki és pedig 1905 szeptember 6-án, a hünvádi feljelentés megtétele előtt, ebben azt mondja, hogy az előtte megjelent Kovács István személyesen ismeri Dr. Révi ehhez azt a kijelentést fűzte, hogy neki ügyfelét ismerni nem kötelessége, mert hiszen kaphat ő számtalan megbízást idegen városból is. A ki tehát Kovács István személyére kíváncsi, az forduljon Kiss Aladár budapesti közjegyzőhöz.

Révi Nándor dr. azonkívül ama gyanura vonatkozólag, mintha ő a hünvádi feljelentéssel anyagi előnyöket akart volna kicsikarni, több rendbeli levelet csatolt be, a melyben dr. Szántó Sámuel csikszeredai ügyvéd, a ki útján a hünvádi feljelentés megtételére a felhatalmazást megkapta, költségeinek kiegyenlítését megígéri.

Dr. Révi a mai nap folyamán megjelent Galánffy ügyésznél, s kérte, hogy az ügyet intézzék el békésen. A mi csak úgy lehetséges, hogy ha a szóban forgó megkeresés gyanut kifejező része, mely őt ügyegyéni tisztességében, mint ügyvédi reputációjában alaptalanul sérti, megsemmisítetik. Galánffy erre kijelentette, hogy neki mint hatóságának jogában áll bárkit gyanu alá venni, ezért a kérelmet nem teljesíti.

Dr. Révi Nándor, a ki a királyi ügyész eljárása mint ügyvédet s mint embert

múltán érintett a legmélyebben, igen korrekt módon a fegyelmi hatósághoz fordult. Fegyelmi eljárást kért maga ellen a debreczeni ügyvédi kamarától. De Igyártó Sándor királyi főügyésznél fegyelmi feljelentést tett Galánffy János királyi ügyész ellen is.

Az ügyvédi kamara elégtételt fog adni a kifogástalan jellemű embernek. De valószínűleg elégtételt fog adni Galánffy felettes hatósága is, amely megmagyarázza majd a királyi ügyésznek, hogy egy védő ügyvédet hivatalos ügyből kifolyólag meghurcolni nem szabad.

Gyilkosság egy hivatalban.

Agyonszurta a feleségét.

— Saját tudósítónktól. —

Temesvár, okt. 26.

Temesvárról jelentik, hogy tegnap dél előtt az ottani postahivatal folyosóján egy szücsmester meggyilkolta a feleségét és szó nélkül elfogatta magát. A gyilkos Gavram Gergely 51 éves szücsmester a lármára kiszaladt hivatalnokoknak ezt felelte: Azt tettem, a mit megérdemelt, megölttem a kését amivel az asszonyt megszurta, akkor, mikor felborult, kiejtette a kezéből, balkezeben még ott tartotta az összegyűrt papírost, a melybe a kés takarva volt. Kilencz éves leánya és tizenhárom éves fia ott sirtak a szerencsétlen asszony mellett.

A gyilkos elbeszélte, hogy az asszony váltókat hamisított az ő nevére és ezzel tönkre teite, minden vagyonából kiforgatta. Ma is azért voltak a telekkönyvi hivatalnál, mert a Rékási-ut 13. szám alatti házat, mely Gavram tulajdona, árverezték. Ott len találtak össze, Gavram felszólítására pedig felmentek a gyermekekkel együtt az épület egyik első emeleti folyosójára. ahol szóváltásba eredtek s a szóváltás folyamán Gavram az eldugott késsel az asszonyra támadt, a ki eleinte dulakodott a férjével, majd pedig elfutott előle, de elbukott s férjét is feldöntötte a maga esésével. Gavram, amikor megragadták, még mindig szájában tartotta a cigarettát, amely tette alatt mindvégig fogai közt volt.

A telefonon hívott mentők gondozás alá vették az asszonyt. a kin férje, kitől majdnem egy éve elváltan él, késével hat szurást ejtett. A mentőkkel egyideűleg érkeztek az orvosok akik az asszony sebeit bekötötték. Egyben megállapították, hogy az asszony a mellén szenvedett két mély sebet és egy könnyebet, azonkívül nyakán két szurást és egyet a karján. A mentők — miután az orvosok bekötötték sebeit — a városi kórházba szállították, ahol most élet és halál között lebeg. Állapota oly súlyos, hogy aligha marad életben.

A gyilkost a rendőrség részéről Kovács János rendőrbiztos hallgatta ki a helyszínen. Majd Sebestyén Pál törvényszéki bírő hallgatta ki a gyilkost s a helyszínen jegyzőkönyvet vételet fel.

A gyilkos, a ki tettét egy cseppet sem bánja, átkisérték az ügyészség fogházába, Áldozatát nem lehetet kihallgatni, mert nem volt eszméletnél. A vizsgálat egyébként még folyamatban van.

Vármegyénk és vidéke.

Dr. Téchy József balesete. Tegnap — mint a hajdusoboszlói polgármester Rásó Gyula alispánnak jelenté — egy veszet kutya Dr. Téchy József orvos jobb lábszárát összemarta. A megmárt orvost egyelőre nem szál-

lítják a Pasteur intézetbe. A szerencsétlen orvos iránt általános részvéttel van Hajdusoboszló intelligentiája.

Fusztul a vármegye. Az iskolás gyermekek legnagyobb réme a kanyaró veszedelmes arányba lépett fel Hajduduhádon. Dr. Losonczy Almos vármegyei főorvos látva a veszedelem komolyságát, az iskolába járást eltiltotta és elrendelte, hogy a ragályos betegségbe szenvedők elkülönítve kezeltesse. Betiltotta végül azt a hagyományos népszokást, a halottak felett való éjszakázást is. Ennek ellenőrzését a községi előljáróság gyakorolja.

Gazdát cserélt gyógyszerár.

Kristóffy belügyminiszter — mint ezt a vármegyéhez intézett átiratában írja, — hozzájárult ahoz, hogy Molnár Miklós a hajdusámsóni gyógyszerész gyógyszerárát Láng Oszkár okleveles gyógyszerésznek átadja. Eszerint a sámsóni gyógyszerár gazdát cserélt.

A darabant levele. Az újjászervezett darabant kormány belügyi uszályhordozója levelet irt Hajdumegyéhez. Azt közölte a levélben a megye közönségével, hogy ő kegyelmességét „Felsőke kegyeskedett újból kinevezni „magyar belügyminiszteremmé”. Erre ugyan Hajdumegye hazafias polgárai egy cseppet sem kíváncsiak, régi hagyományos szokása a Bocskai huszárnak, hogy egyenes lelkű emberekkel paroláznak. A „haladó párt” fő attaséja a mult tanúsága szerint pedig nem a legszimpatikusabb férfiú előttük, remélhetőleg minden tudomás vétel nélkül kerül ez a belügyi ukáz is a többi darabant leiratokhoz.

Színház.

Suhancz. Konti mester emlékeztetést ünnepeltük tegnap este. Egyik legédesebb operettjét a Suhanczot láttuk viszont, sajnos Konti emlékéhez épen nem múlt eladásban. Főti Frida igen kedves művésznő, de nagyobb feladatok keresztülviteléhez még nincs elég ereje. Józsija kedves volt, de sokszor hiányzott belőle a tűz, az izzó temperamentum. Pedig ebben a szerepben csak így lehet uralni a színpadot. Eliz szerepében Pozsonyi Lenke sokszor bátoraltan volt. Ének számai sem sikerültek mind. Arkossy (Marin) is indispozicioival küzdött — így szép hangja nem érvényesülhetett. Játéka azonban teljesen kifogástalan volt. Békeffiről már a legteljesebb elismerés hangján kell megemlékeznünk. Ez a kiváló művész úgy énekben mint játékban kifogástalan ad minden felléptekor. A komikusok közül megdicsérjük Polgárt és Sarkadyt. Az utóbbinak különösen a kupléi tetszettek. Morin báronő szerepében Radó Anna tünt fel szép hangjával.

Kiss Irén vendégszereplése. Kiss Irén a debreczeni közönség egykori kedvence a Vigaszínház kitűnő művésznője ma este a Mongodin ur felesége cz. bohózatban lép fel, a melyben egyik régi pompás alakítását Mongodin asszonyt fogja a közönségnek bemutatni. Az előadásban a főbb szerepeket most is Almássy Lola és Békés Gyula játsszák, a kit legutóbb is nagy sikert arattak a Mongodin ur felesége előadásán.

Az államtitkár ur. Kiss Irén második vendégfellépése lesz holnap a mikor az Államtitkár ur e vigjátékban lép fel egyik legjobb szerepét játszva el. A darabban a többi szerepeket Markovits Margit, Szabó Irma, Csáder Irén, Békés Gyula, Szakács Andor, Krasznay Ernő, Deéssy Alfréd, Kondor Ernő játsszák.

Ingyen adunk

egy 320 oldalra terjedő, rendkívül bő és érdekes szépirodalmi részzel, — Debreczen és Hajdumegye kimerítő czimtarával ellátott

Nagy Képes Naptárt

mindenkinek, a ki előfizet

a Debreczeni Független Ujság

politikai napilapra, a mely a legolvasottabb, legjobb lap ma Debreczenben.

Szókimondó, hátor, mindenkitől független a Debreczeni Független Ujság és ezért kedveli a közönség.

Egy óra 1 korona.

Vidékre 1 kor. 50 fillér.

Mutatványszámot 14 napig kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Piacz-utca 47—49.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó. : d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2 ó. Szerkesztőség és kiadóhivatal Piacz-utca 47 szám

Kossuth és Apponyi — Debreczenben.

A vasárnapi beszámoló.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, október 26.

Vasárnap tartja beszámoló beszédét a Bika szálloda nagytermében Debreczen három képviselője, dr. Thaly Kálmán, dr. Bakonyi Samu és Szabó Kálmán. Ugy volt, hogy ez a politikai esemény, csak helyi keretekben fog mozogni. A változott viszonyok azonban úgy hozták, hogy a debreczeni beszámoló nagyszabású politikai manifesztáció lesz.

Fejérváry Géza az ország törvénytelen miniszterelnöke szombaton fogja a II-ik kerületi választók előtt ismertetni az ő várva várt híres programját. A koalíció vezérei gondoskodnak arról, hogy ez a program ne maradjon válasz nélkül. A vezérek erre a debreczeni beszámolót tartották a legalkalmasabbnak.

Mint budapesti tudósítónk az éjjeli órákban táviratozza, most már elhatározott dolog, hogy Kossuth Ferencz Apponyi Albert egy sereg képviselővel eljönnek a debreczeni beszámolóra, a hol nagyszabású politikai beszédeket fognak mondani. A két vezér megjelenése biztosítja, hogy a tüntető gyűlés imponans méretű lesz.

Fogadtatásról a debreczeni függetlenségi és a III-ik kerületi Bánffy párt fog gondoskodni.

— **Személyi hírek.** Juhász Mihály Hódmezővásárhely polgármestere Debreczenben időzik. Dr. Pisztory Mór országgyűlési képviselő Debreczenben időzött.

Kedvező alkalom.

— **Október 31.** Régi szokáshoz híven a „Hittanszaki Önképző Társulat” az idén is megünnepli a reformáció évfordulóját. A délelőtti istentisztelet után a gályarabok emlékoszlopánál lesz emlékünnepe, ahol Takács László 4 th. fog beszédet tartani és Boross Jenő 1 th. szaval. Közben a Főiskolai Énekkar énekel. Délután 5 órakor pedig a kollégium disztermében protestáns estély lesz, melynek számai közül kiemelendők a kántus énekén kívül Csiky Lajos theol. dékán megnyitó beszéde, Podolszky Margit urleány hegedűjátéka, akit Balogh István 4 jh. kísér zongorán és Papp László senior-elnök emlékbeszéde. Különböző a részletes műsort a napokban közöljük.

— **A Vilmos huszárok lövészversenye.** A 7. Vilmos huszárezred tisztikara érdekes programmu lövészversenyt rendez vasárnap, e hó 29-én Debreczenben. A tiszteletdíjakat a következők adták: II. Vilmos német cászár és porosz király (Vándor díj.) Don Miguel bragancai herceg ezredes. Az ezred hölgyei, Herceg Pálffy Miklós, Herceg Esterházy Miklós Antal, kézdi-sárfalvy Benkeő József altábornagy, gróf Zedlitz Alfréd ezredes, gróf Esterházy Sándor, gróf Bréda Viktor őrnagy, Gibara György testőrkapitány, gróf Fugger-Babenhauseu Károly kapitány, gróf Batthyány Gábor kapitány, gróf Starhemberg Vilmos kapitány, gróf Somssich Géza kapitány, gróf Széchenyi Viktor főhadnagy, báró Schwaben-Durneisz Gyula főhadnagy, Kellay Frigyes főhadnagy ajánlották fel. A verseny délután egy órákor kezdődik.

— **György Endre Bécsben.** György Endre a volt földmivelésügyi miniszter szerdán még részt vett a tiszántuli ref. egyházkerület közgyűlésén. Délután a gyorsvonattal felutazott Budapestre és onnan Bécsbe, ahol tegnap fogadta a király külön kihallgatáson. A volt miniszter az audencián megköszönte az uralkodónak, hogy felmentette a földmivelésügyi miniszterségtől. György Endre a kihallgatás után vonatra ült, s éjjel visszaérkezett Debreczenbe, a hol egy néhány napig fog még időzni.

— **Lukács Ármin balesete.** Súlyos baleset érte egyik közúti utasban álló bankzeninket, Lukács Ármin termény és bizományi kereskedőt. Rendes szokásához híven Szerdán délután is fekete kávéra a kereskedelmi csarnokba ment. Ott derült kedélyvel beszélgetett, amikor egyszerre csak fejéhez kapott és összerogyott. Lukács Ármin eszméletlen állapotban szállították haza lakására, ahol ápolás alá vették. Mint értesítünk állapota bár komoly, mégis pár nap múlva visszanyeri egészségét.

— **Nincs kanyaró járvány.** Megirtuk lapunk tegnapi számában, hogy a Kossuth utcai elemi iskolában kanyaró eset fordult elő, s ezért az iskolát Kovács József polgármester intézkedésére bezárták. A kanyaró eset miatt tegnap Körner Adolf elnöklésével a városháza bizottsági szobájában ülésezett a közegészségügyi bizottság. A

bizottsági tagok nagy számmal jelentek meg az ülésen. Dr. Sárvány Gyula tiszti főorvos terjesztett elő jelentést a kanyaróról. Szórványosan fordultak elő esetek, mondotta a főorvos, így a járványt nem lehet megállapítani. A gondos óvintézkedések megtételével, az iskolák bezárása azonban feleslegesnek bizonyult. A bizottság a főorvos előterjesztését tudomásul vette, s kimondotta, hogy az iskolák bezárásának szükségességét nem látja fennforogni. Az ülés ezzel véget ért.

— A Foltényi pár síremléke.

Foltényi Vilmosnak és nejeének Szabó Amáliának síremlékét november elsején fogják ünnepélyesen felavatni. A felavatás alkalmával több koszorút helyeznek a sírra. Így koszorút küld arra megemlékezésül Zilahy Gyula és neje, s koszorút tesz a város közönsége nevében Oláh Károly kultur tanácsnok.

— A hortobágyi sáskák ügye.

A hortobágyi sáskák a mint az köztudomású dolog, igen veszedelmes állatok. Veszedelemes voltukat érezte a városi tanács is — s megkezdte kiirtásukat. A kiirtási költségekhez hozzájárulást ígért az államkincstár is. A tanács most azt igénybe akarja venni, s 8000 korona többlet kiadás kiutalásáért megkereste az államkincstárt.

— Három baleset egy napon.

Megirtuk, hogy Bujdosó Mihályt a hajduböszörményi vasúti síneken egy kézi hajtánnyal elütötték a munkából hazatérő munkások. Bujdosó a füle szakadt le és derekán szenvedett súlyos sérüléseket. Tegnap a közközházi orvosok felvarrják a fülét és sérüléseit bekötötték. Ugyancsak így tetek a Nagy Sándor halmánál szerencsétlenül járt Mezei Sándorral is, továbbá az állásról lezuhant Pap Józseffel is. Mindhármán jól vannak s pár heti ápolás után egészségben hagyhatják el a kórházat.

— Elfogott tolvaj.

Rosenvasser Henrik nagyon könnyű uton akart ékszerkezhez és kenyérhez is jutni. Elkezdett kolduálni a Hatvan utcán, azonban az utcai koldulás nem igen hozta meg a maga hasznát, bement tehát az egyes házakhoz is, a többek között Spicz Karolin Hatvan utca 22 sz. a lakásába és onnan a szalon tükörön levő karkötőt, 2 gyűrűvel együtt elemelte. Aztán kéregetett tovább. Spicz Karolin időközben aztán észrevette a lopást és rögtön rendőrt küldött. A rendőrnök sikerült is Rosenvasser Henriket egyik szomszédudvaron letartóztatni. A rendőr a besurranó tolvajt felvitte a központra, itt megmörtözték s a lopott tárgyakat nála megtalálták. A rendőrség előtt Rosenvasser mindennek daczára is mindent tagadott. Letartóztatták.

— A gazdasági bizottság ülése.

A debreczeni ev. ref. egyház gazd. bizottsága által 1905. év okt. hó 27-én d. u. 4 órákor az egyház tanácstermében tartandó ülést tart, a melyen folyó ügyeket tárgyalnak.

— **Igazolja magát:** Ezt mondotta kemény érczes hangon Botos rendőr detektív a vasúti állomás perronján, egy magas, elegánsan öltözött, kesztyűs, csilinderes fiatal embernek:

— Kikérem magamnak, hogy engem igazolásra szólítson fel. Én egy bécsi szappangyáros vagyok. Ha akarja tudakozódjon utánam. Jó barátom itt is a főkapitány.

Több csódtömeget vettünk és így a ruhaszövetek és vásznak árait tetemesen leszállítottuk, különösen felhívjuk a figyelmet selyem pamutjainkra 1 gombolyag eredeti á. 30kr. nálunk 15 kr. és a Honig féle csódból meg meglevő férfi gypaju szövetekre. Tisztelettel Wallerstein Fülöp Fiai kistemplommal szembe.

Erre sarkon fordult és elakart távozni.
— De nem úgy van az — erősködött Botos — mi a neve, mutasson igazolványokat.

Halálsápadtan fordult vissza most az elegáns ur, megtörve vallotta be, hogy ő nem bécsi szappangyáros, hanem Baumgarten Ábrahám galicziai illetőségű, zsebtolvajlásért többször büntetett egyén.

— Tudom, megismertem, felelte Botos. Kövessen a büntető osztályra. Baumgarten szónélkül követte. A rendőrségen megmozdították s találtak nála 8—10 pénztárczát. De az mind üres volt. A legközelebbi vonaton eltoncolozták.

— **Nagy ékszer lopás.** Roos Irén nagykarólyi lakostól szerdán nagyobb mennyiségű ékszert loptak el. Köztük egy 600 korona értékű melltűt és egy fülbe valót 7 briliáns kővel és igaz gyöngyökkel 500 korona értékben. A nagykarólyi rendőrség megkeresésére a debreczeni rendőrség nyomozni kezdett, de sem az ékszernek, sem a tolvajnak nyomára nem akadt.

— **Hajtóvadászat.** A debreczeni vadász társulat hajtóvadászatot rendez a Savós Guton e hó 29-én vasárnap őzbak, fácán, kakas, nyul és rókára történik vadászás. A gyülekezési hely az erdőszlak. A vadászat pont 8 órakor veszi kezdetét.

— **Meghalt a vonaton.** Tegnap éjjel egy ismeretlen napszamos szállott ki a Nyiregyháza felől Debreczenbe érkezett vonatból. Alig lépett azonban a vonat lépcsőjétei pár lépést, hirtelen összerogyott és meghalt. Kilonét nem tudták hirtelen megállapítani, ma aztán kiderült, hogy Csordás Sándornak hívják és Sápura való, vasuti munkás. Csordás hozzátartozói csütörtökön jelentkeztek s temetése iránt intézkedtek.

— **Debreczenben elfogott betörő.** A napokba történt, hogy Borsi József a székellyhidi főszolgabíró, Kovásznay Marcellnek a kocsisa gazdája teljes tyúk állományát ellopta. Aztán megszökött. Kovásznay panaszára országosan kezdtek nyomozni a tolvaj után és tegnap Debreczenbe Bardócz rendőrbiztos letartóztatta. Még tegnap átkísérték Székelyhidra.

— **Felbonczott hulla.** A gyaas körülmények között elhunyt Fodor Istvánt tegnap boncolták fel dr. Izsó János és dr. Láng Sándor törvényszéki orvosok és megállapították, hogy Fodor halálát szívszélhűtés okozta. Fodor eltemetését elrendelték.

— **Működnek a tolvajok.** Közbiztonsági tekintetben a legelhagyatottabb része a városnak a Csapó-utcai rész. A kenyérszűkület miatt lehetünk egész a Csiesegőig, míg rendőrt találunk. Már pedig ha valahol szükség van rendőrré, ezen részre csak ugyan kell rendőr. Nincs a városnak egyetlen része se, a mely ilyen zeg-zugos volna. Itt van a Domb- és Magoss-utca által övezett Zapolya-Kigyói-utcai tévedős kert, a Berek-utca, a Csapó-utczából nyuló fél utca a Malomköz, a Kazinczy-Kölessey kanyarulata a Csapó-utca megőrése s a belőle kinyúló számtalan zug-utca. Meg is látogatják ezt aztán a betörők. Van idejük bémászni a legmagasabb kerítésen is, mert nincs rendőrellenőrzés. Míg a Csapó-utca kanyarulatához, a Bihari féle bolt elé állítana a rendőrség egy éjjeli őrszemet, elejét lehetne venni az előforduló sűrű tolvajlásoknak. Mára viradó éjjel két helyen tört be valószínűleg egy és ugyanazon tolvaj. Az első prédahely Balogh Istvánné Kölessey-utca 20 sz. alatti udvara volt, ahonnan meghizlalt ruczákat, Hoszkel Simon Kazinczy-utca 3. számú lakásából pedig libákat loptak el. A megkárosított felek jelentést tettek a rendőrségen. A nyomozás folyik.

— **Debreczenbe szökött haramia.** Dombi Aron tépei kocsisnak nagyon nehéz volt a eselédés. Nyitgönsnek, terhesnek találta. Elhatározta tehát, hogy véget vet ennek a szomorú életnek s elmegy világra. De ehhez pénz is kellett. Azt is szerzett. Feltörte gazdája szobáját s onnan lopott egy órát és 30 korona készpénzt. Az után megszökött, a legelső csapszékkel azonban elment az óra és pénz is. Gondoskodni kellett tehát újról. Ismét bűnös utchoz folyamodott. Megtámadta Juhász Lászlót, majd Balogh Istvánt s mindketőjüket megrabolta. Előbbinek óráját vette el, utóbbiétól 150 koronát rabolt. — Ezek után megindult Debreczen felé és az országuton megtámadta Kiss Józsefet. Ettől 50 koronát vett el, majd a Somogyi Lajos tanyájára tört be. Itt azonban emberére talált. Somogyi üldözőbe vette mire Dombi tövöldözni kezdett és végre is elmenekült. A derecskei csendőrség azt hiszi, hogy a haramia Debreczenbe jött, azért táviratilag fordult a debreczeni rendőrséghez a vakmerő rabló nyomozása iránt.

— **A visszatartott katonák.** Az osztrák hadvezetőség intézkedésének, melylyel a harsmdévüket is kiszolgált katonákat visszatartotta, máris mutatkoznak a következményei. E hó 19-ától máig a Magyarország területén áramló ezredékből nem kevesebb mint hatvanöt katoná szökött meg. Ebből tizennyolc a közös hadsereg állományába tartozik, negyvenhét pedig honvéd. A honvédek közül harmincz a pozsonyi 13. honvédegyalozozred, hét pedig a verseezi 16. honvédegyalozozred közlegénye. Az összes megszökött katonáknak csak tizenkét százaléka magyar, a többi nemzetiségi.

— **Gazdag tartalommal jelent meg a „Karikás” újság.** Előfizetési díja: egész évre 5 kor. Egyes szám 10 fillér.

— **Olosó könyvek Debreczen multjáról.** Zoltai Lajos történelmi munkái közül olcsón megszerezhetők a következők: „Debreczen a török uralom végén.” Három térképpel 212 oldal. Ára 2 Kor. 40 fill. „Debreczen és vidékének urai 1200—1500 között.” Egy térképpel és 4 rajzzal, nagy 8 rétt, 42 oldal. Negyven fillér vidékre 10 fillér postaköltséggel több. Megrendeléseket elfogad a szerző, a városházán.

— **Pergetett csemegeméz és czugkorta** a légolesóban beszerezhető Dávid Zoltán tüzletében Rákóczi- és Eötvös-utca sarkán. Telefon 315.

x **Használja a híres Hajdusági pedrót.** Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth-utca Arany-egyszervu gyógyszerár.

TÁVIRATOK.

Tisza István nyilatkozott.

A kormány a megyék ellen.

A kormányprogram titka.

Saját tudósítónk táviratai.

Budapest, október 26.

Tisza István gróf volt miniszterelnök, a szabadalvúpart ezidőszerinti vezére, a mint az lapunk más helyén olvasható, ma megérkezett geszti tuskulánumból Budapestre. A volt miniszterelnök már a délelött folyamán érintkezésbe lépett Vojnics báróval az ő kedvelt barátjával — a kivel arról konferált, hogy már a jövő hét folyamán állást kell foglalni a szabadalvúpartnak a kormányval szemben.

Arra a hirre, hogy Tisza Budapestre érkezett, nagy volt az élet a dunaparti Lloyd klubban, a mely már csak rövid ideig lesz a szabadalvú part otthona. A képviselők már jóval 6 óra után megjelentek a pártkörben s várták gróf Tisza István megérkezését.

Este hét órakor érkezett Tisza a pártkörbe. Hívei éljenzéssel fogadták. Még azok is körülötte tolongtak, a kikről teljesen bizonyos, hogy nem sokkal lesznek hívei a szabadalvú partnak, hanem átvándorolnak a Fejérváry pártba.

Tisza a hogy a kabátját lesegítették, szivarra akart gyujtani. Hozzá sem érhetett a gyujtóhoz, a mikor elébe pattant nagy előzékenyen Gájary Géza és tüzzel kínálta meg a volt miniszterelnököt.

— Parancsolj kegyelmes uram, mondotta Gájari, hátha utolszor szolgálhatok neked tüzzel.

Arra czéltott ezzel Gájari, hogy ő is elhagyja a sülyedő hajót.

Tisza rá nézett Gájarira, aztán válasz nélkül sarkon fordult és faképnél hagyta hü emberét.

Tisza ezután a szabadalvúpart tagjaival a Fejérváry kormányról beszélt.

— A szabadalvúpartnak — mondotta Tisza — feltétlen kötelessége állást foglalni Fejérváry és politikája ellen azért, mert ennek a politikának az általános választói jog az alapja. Az általános választói jog pedig feltétlen veszedelembé fogja sodorni a nemzetet s romlást hoz az országra.

Tiszának ezt a kijelentését arra magyarították, hogy Tiszá az ellenzékbe megy a Fejérváry kormánnyal szemben az általános választói jog miatt.

A program titka.

A politikai kulissza mögött — jól e, rosszul e, azt beszélük, hogy az általános választói jog eszméje a nagyváradi szabadkőmives páholyból került ki. Egy páholy ülésen az ottani agilis László király páholy tagjai beszélgettek a politikai dolgokról, s a válság megoldását egyedül az általános választói jogban találták. Dési Géza dr. közölte ez Kristóffyval, Feilitsch Arthurral és Vörös Lászlóval, a kik szintén páholytagok. A három miniszter helyeselte az eszmét, a mit, mint látható, magáévá tett báró Fejérváry Géza is.

Más helyről azt jelentik, hogy Vészi József tanácsára vette fel Fejérváry programjába az általános választói jogot. És hogy a király ehhez megadta hozzájárulását, Vészi elnyerte a jutalmát, Tiszteletbeli miniszteri tanácsos lett.

A kormány a vármegyék ellen.

A félhivatalos Magyar Nemzet mai száma írja:

A vármegyék megtagadták a kormánynak az engedelmisséget, ezzel megsértették a törvényt. A mely tör-

vényhatóság tovább megy a rezisztencia terén, azzal úgy fog elbánni a kormány, hogy meg fogja tölteni az állami detácziót.

Ez természetesen olyan fenyegetés amelyet aligha fog beváltani Fejérvári Kristóffy különben majban Debreczen, Nagyvárad és Szatmármegye határozatát semmisítette meg.

Itt említjük meg budapesti tudósítónk jelentése nyomán, hogy Pestvármegye 65-ös bizottsága szombatot tart ülést, a melyen elhatározza, hogy milyen álláspontot foglal el Tahyval az új főispánnal szemben.

Vérsi József utóda.

A budai függetlenségi párt, mint tudósítónk jelenti úgy határozott, hogy gróf Széchenyi Aladárt lépteti fel a kerületben függetlenségi programmal.

Egy hazafiatlan evangélikus püspök.

Budapest, október 26. Az erdélyi ágostai evangélikus szász konzisztórium nevében Müller püspök és Fritz titkár aláírásával egy német nyelvű folyamodvány ment fel a kabinet irodába. A folyamodványban a szászok a Berzeviczy Albert ismert magyar nyelvrendelethez ellen tiltakoznak. Azt mondják — Szent István szavait utalva, hogy egy nyelvű és egy erkölcsű ország boldog nem lehet. A korona elleni merényletnek mondják a most folyó nemzeti küzdelmet és arra kéri az istent, hogy az ugynevezett magyar nemzeti aspirációk ne teljesedjenek soha. A hazafiatlan hangú felirat kétségen kívül nagy örömet fog kelteni Bécsben, de annál nagyobb felháborodást és megvetést nálunk.

A Zeysig ügy.

Budapest, október 26. A Zeysig ügyben ma mindössze az történt, hogy a budapesti törvényszék német tolmácsa hiteles másolatban beterjesztette a vizsgálóbíróhoz a Zeysig brosurát. A mai nap folyamán különben Bakonyi vizsgálóbíró még egyszer kihallgatta Baneth Sándort.

Az orosz vasuti sztrájk.

Berlin, október 26. Moszkvából jelentik. A vízműveket még az éjjel helyreállították. A munkások tegnap elhatározták, hogy sztrájkolnak, ha követeléseiket nem teljesítik. A rendőrség tegnap bezárta a gyógyszerész-társaság helyiségeit és több gyógyszerész részt letartóztatott. Majdnem az összes gyárakban szünetel a munka. A lakosság rendkívül izgatott, s úgy látszik Moszkva forradalom előtt áll.

Berlin, október 26. Pétervárról jelentik. Az összes pályaudvarok be vannak zárva s az összes helyiségeket katonaság őrzi. Tegnap d. e. még megérkeztek a varsói vonatok, de a sztrájkolók a várostól 4 km-re megállították. A kormány elmulasztotta, hogy jókor tegye meg az intézkedéseket. A hely-

zetet súlyosítja az, hogy négy nagy gyárban sztrájkolnak, minak következménye általános sztrájk lehet.

Pétervár, október 26. Witte gróf elnöklésével tegnap minisztertanács volt. A helyzettel foglalkoztak.

Berlin, október 26. Biztos forrásból jelentik, hogy a csári család ma elmenekült Péterheffből.

Budapest, okt. 26. Londonból jelentik: Szentpéterváron óriási apámik. Forradalom kitörésétől tartanak. Tegnap délután fiatal tisztiek a csári család legyilkolásáról szónokoltak a tömegnek. A csár Dániába menekült s Wittét a legmesszebbmenő hatalommal ruházta fel.

Elfogott merénylő.

Budapest, október 26. Varga József részöntősegéd e hónap elején egy fehérvári-úti korcsmában együtt mulatott Kereszthuri András 30 éves napzámossal, akivel ott ismerkedett meg. Mulatságuk végeztével együtt indultak hazafelé. Az elhagyatott uton Kereszthuri egyszerre Vargára támadt, a földrepergette és két kőronát elrabolt tőle. Varga tegnap az utcán felismerte Kereszthurit és átadta egy rendőrnek, aki a főkapitányságra kísérte, ahol letartóztatták.

Letartóztatott pénzhamisító.

Budapest, október 26. A minap feljelentést tettek a rendőrségen, hogy Jancsó Sándor 33 éves timáregéd és a felesége Nagy Berta fodrásznő mindenütt hamisított 20 filléresekkel fizet. A rendőrség figyelemmel kísérte a házaspárt és miután meggyőződött arról, hogy a házaspár tényleg rendszeresen hamis pénzzel házkutatást tartott Jancsó Mester utca 42. számú lakásán, ahol 300 db. hamis 20 fillérest talált. A házaspárt letartóztatták. Jancsó bevallotta, hogy a hamis pénzt Somodi Károly földműves gyártja, ők csak a forgalombahozatálnál működtek közre. A rendőrség közbenjárására Somodit Nyárádszeredán letartóztatták.

Főpapok kinevezése.

Budapest, október 27. A királyi Várossy Gyulát kalocsai érsekké, Prohászka Ottokárt fejérvári püspökké és Zichy Gyula pápai kamarást pécsi püspökké kinevezte.

Vérengző katonatiszt.

Az összevagdalt korcsmáros.

— Saját tudósítónktól. —

Pozsony, október 27.

A parndorfi vasuti állomáson — mint ezt már megírtuk — Peysel Károly dragonyos kapitány összevagdalta Wolff Ferenc korcsmáros. Az esetről most egy szemtanú a következő érdekes részleteket írja:

A jegyváltás.

Október 23-án délután 3 órakor vérlázító jelenet játszódott le a parndorfi vasuti állomás pénztára előtt, Wolff Ferenc sátornyi (Mosonmegye) korcsmáros a délután 3 órakor induló vonattal haza akart utazni. A jegypénztárnál épen sorra került és e közben égő szivarja a földre esett s miközben lehajolt érte, a közvetlenül hata mögött álló kapitány alig észrevehetően meglökte. Erre Peysel kapitány válogatott sértő és szidalmazó kifejezésekkel felelt. A korcsmáros erre a következőket jegyezte meg:

— Boersánat, kapitány ur, én nem vettem észre!

— Fogja be a pofáját, mert levágom — volt a kapitány riposztja.

Halts Maul! . . .

Közben a korcsmáros ismét lehajolt, hogy szivarját fölvegye, miután első ízben nem sikerült. A kapitány lehajlása közben lábával meglökte a korcsmáros, mire ez szószeriát ennyit mondott:

— Boersánat, kapitány ur, én nem vagyok regrutája!

— Haltens Maul, Sie D . . . vieh, sonst sehlag ieb Si nieder! — volt a kapitány válasza. (Természetesen az egész szöveg német nyelven történt.)

A kapitány távozása közben Wolf korcsmáros a körülállókhöz fordulva megjegyezte, hogy ez nem kapitányhoz illő eljárás, amire Peysel visszafordulva karot rántott és az élesre köszörült karddal a korcsmárosat kíméletlenül vagdalni kezdte. Körülbelül 10—15 csapást mért a korcsmárosra s mikor a szerencsétlen ember menekülni akart, kardjával még egyszer utána szurt. A szúrás a korcsmáros hátulról érte, a kard hegye a vastag ruházaton keresztül a bal vállcsont alatt hatolt be.

A közönség e közben a helyszínére tolt és csak az utyanékkor megjelent állomásfőnök tapintatos fellépésének volt köszönhető, hogy a közönség a kapitányt meg nem linchelte. Az állomásfőnök a vérző korcsmáros az állomási irodába vitette ott sebeit bekötöztette. Wolff felgyógyulásához kevés a remény, mert a szuráson kívül a fején, mellén, vállán, karján is nehézsérüléseket szenvedett. A korcsmáros nő ember és hat kiskorú gyermek atyja, ki ha nem is hal bele nehéz seibe, mindenkorra munkaképtelenné van téve.

Törvénykezés.

Elítélt betörők. Két fiatal nánási paraszt legény Maró Antal és Szabó Imre betörés vétsége miatt került tegnap a vádlottak padjára, Maró Antal Szabó Imre társával együtt ez év július 7-én éjjel alkulesal behatoltak Reszegi Gábornak a hajdunánási határban levő bezárt tanyájába és az ott talált ételneműket fellakmározták, s a magános tanyában mindent felforgattak. Elmenetelkor még Mónus Gábor majorosnak a tanya előtt levő gereblyéjét is összetörték. A törvényszék dr. Oláh Miklós elnökle alatt tegnap tartotta meg ügyükben a főtárgyalást és úgy Maró Antalt, mint Szabó Imrét hat hat hónapi fogházra ítélte betöréses lopás miatt. A vádlottak az ítéletet megfellebbezték.

Közgazdaság.

Terményfőzsdé.

Schvarcz E. debreczeni bizományos tájvirati jelentése.

Budapest, 1905. október 26.

Készáru változatlan határidők ingadozók.

1905. októberi buza	—
1906. áprilisi buza	17.26.—26
októberi rozs	—
1906. áprilisi rozs	14.26.—28
októberi zab	—
1906. áprilisi zab	13.76.—78
1906. májusi tengeri	13.88.—90
1905. júliusi	—
1905. aug.	—
szeptemberi	—
1906. szeptemberi repce	24.60.—80

Mengodi
Rosalie,
Lucienne
Montenhi
Fougerol
Rabateau
Bernard
Francois
Kerületi
Csendörk
Városi ta
De la B
Levadás
Pelússén
Chamber
Történik
godin

REGÉNY-OSZAROK.

A hetes számú zárka.

38 Rónágyi regény.

Alighogy a parkba értünk, az idegen maga vezetett lennünket egy titkos lépcsőház, melynek kulcsa már nála volt. Bentünket ott hagyott állani; egyiküket fenn a másikat lenn. En lent állottam és ez volt a szerencsém.

— Mi történt a másikkal?

— Az a „báró“ volt és neki várnia kellett volna amíg az idegen átadja neki a vasládát. Körülbelül egy óráig vártunk, míg végre egy férfi megjelent az ajtóban. Koromsötét volt.

A „báró“ néhány szót mormogott de ugyanabban a pillanatban lövés dörögött el és a „báró“ lefele gurult a lépcsőköz. Természetesen kapta magam és rohanni kezdtem; az a férfi pedig utánam rohant.

— A herceg volt?

— No a nevét nem kérdeztem meg. Amint azután a falon át igyekeztem menekülni, lelőt.

— Mind nagyon érdekes, szól Buvard, de az idegenről nem szólsz semmit sem. Megmenekült ez, vagy elfogták a herceg emberei?

— Ami ezt illeti, felelte Tibart, szinte nem is tudom, hogy mit gondoljak. Mialatt a kerten át menekültem az a férfi folyton sarkamban volt, kétszer is hallottam a hangját és bármily hihetetlennek is látszik a dolog, az ő hangja előttem nagyon ismerősnek tűnt fel.

— És nem a herceg hangja volt?

— Sőt, az „idegen“ hangja volt!

Buvard szeme nagyot csillant. Areza szinte felderült.

— Azt gondtam, szól és ha nem tévedtél, úgy éppen az idegen volt az, a kirád lőtt.

— Hej, ha én ezt biztosan tudnám!

Buvard Lionelre pillantott. Tibart a hosszú előadás által teljesen kimerült és elaludt.

Másnap már egész Páris a Liprani herceg házában történt betörésről és a kocsiiban történt gyilkosságról beszélt.

Buvard is élénken foglalkozott e két esettel.

(Folytatjuk.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Bérlet 26 szám (B) Bérlet 26 szám (B)
Debreczen, péntek, 1905. október hó 27-én:

Kiss Irén, a Vigaszínház tegjának első felléptével:

Mongodin ur felesége.

Bohózat 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Mongodin	— — — — —	Békés Gyula.
Rosalie, neje	— — — — —	Ardai Ida.
Lucienne, Rosalie unokahuga	— — — — —	Szabó Irma.
Montepiat Clorinda	— — — — —	Kiss Irén.
Fougerolles Róbert festő	— — — — —	Terneyi Lajos.
Rabateau Savinien, egyetemi titkár	— — — — —	Köndör Ernő.
Berneret	— — — — —	Deési Alfréd.
Francois, Mongodin inasa	— — — — —	Sarkady Vilmos.
Kerületi Prefét	— — — — —	Szabó Gyula.
Csenedőrkapitány	— — — — —	Szilágyi Ernő.
Városi tanácsos	— — — — —	Ardai Árpád.
De la Butte Moineant asszony	— — — — —	Körösmezey M.
Levadás asszony	— — — — —	Dinyési Juliska.
Pelüssén asszony	— — — — —	Kertész Kata.
Chamberloch asszony	— — — — —	Ardai Vikma.

Történet: Aleneonban, az I. és III. felvonás Mongodinánál, a II. felvonás Fougerolles témében.

A debreczeni izr. szent egyesület, „Chevra Kadisa“ előjárósága mély fájdalommal jelenti, hogy az egyesület érdemes tagja

Berger Hermán ur

élete 56. évében 1905. évi okt. hó 26-án jobblétre szenderült.

Az elhunyt hült tetemei 1905. év október hó 27-én, délelőtt 10^{1/2} órakor fogják a József kir. herceg u. 58. számú gyász házból az izr. temetőbe örök nyugalomba kísértetni, mely kíséretéhez való csatlakozásra az egyesületi tagok tisztelettel felkértnek.

Debreczen, 1905. október 26.

Az izr. szent egyesület előjárósága.

18904—1905.

Hirdetmény.

A nyulási barakknál levő kázinó helyiségnek 1906. évi január hó 1-től kezdődő három évi időtartamra leendő bérbeadása ezéjjal f. évi november hó 14-én, délelőtt 10 órakor a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál (Városháza emelet 19. számú szoba) nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

Kikiáltási ár a jelenlegi évi bér: 900 korona.

Bánatpénz 45 korona, mely összeg az árlejtés megkezdése előtt a tárgyalási elnök kezéhez teendő le.

A vonatkozó szerződési feltételek a katonai és illetőségi ügyosztályánál (Városháza emelet 19. szoba.) megtekinthetők, hol bővebb felvilágosítás is adatik.

Debreczen, 1905. október 23-án.

A városi tanács.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra

az őszi divat újdonságai.

Divat kelmék.

Angol flanellek.

Posztók Oostümre.

Mosó vellezek stb. stb.

Külön szényeg osztály.

Plasztikus

szép terméket minden hölgy nyerhet, ha esakis mérték után készített mellfűzőt használ.



Hölgyek óvakodjanak a gyárilag előállított fűzők használatától, mert ezek a legnagyobb mértékben ártalmasak a szervezetre, míg ellenben a mérték szerinti készítésű mellfűzők az egészségnek megóvása ezéjjal orvosiilag is ajánlatnak.

A legjobb egészségügyi fűzők készítője.

Piacz-u. 42. szám

Goldstein Karolin.

Iroda-áthelyezés!

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint közel 30 év óta

V. ker., Fürdő-utca 4. szám alatt

létezett hirdetési irodámat a ház lebontása folytán f. é. november hó 1-én

Budapest, V. Méréleg-u. 12. sz. alá

helyeztem át. Kihűnő tisztelettel

Eokstein (Elek) Bernát

hirdetési irodája

Budapest-V., Méréleg-utca 12. szám.

Telefon 38—24.

Legjobb bajuszodró a híres DEBRECZENI

„GZIVIS“ bajuszpedró



mely nem tép, de jól összetartja és növteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“ hoz DEBRECZENBEN.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből ezé dett minden szó 4 fillér. — **Vidéki tudakozásáná tessék választékosan csatolni.**

Végkiárusítás üzlet-felosztás miatt! Míg a készlet tart férfi-, fiu- és gyermek ruhák végkiárusítatnak Grünfeld Adolf üzletében Debreczen, a Kistemplom mellett. Mesés olcsó árak! Főlingyen!

Férfi- és női kalapokat készít és javításokat a legjobb kivite ben eszközöl Békés Lajos kalapos műhelye Piacz 44. Dr. Ujfalussy-ház az udvarban.

Friss uradalmi thea vaj. 1 kg. thea sütemény kgos dobozokban 80 krajczár, 1 dkg leg finomabb törmelék thea 3 kr. 1 kg. leg finomabb törmelék csokoládé 1 forint Lúsztig és Bán fűszer és csomage üzle tében, Simonffy utca 2. Városi bérház.

Könyvelésben jártas kisasszony jó fizetéssel felvétetik. Ajánlatok A. C. jelige alatt a kiadóhivatalba intézendők.



Gummi és rézbélyegzők, festékpárna, pecsétnyomó, számológép és izléses nyomtatványok legelőnyösebben beszereshetők az Első debreczeni rugyanta-bélyegző gyár és nyomdában Simonffy utca 5. sz.

Jó családból való fiu tanulónak könyvkereskedésbe felvétetik. Czim a kiadóban.

Legjobb minőségű káposztából folyó hé 30-dikától kezdve métermázsánként 7 és 8 koronájával, 100 darabja 10 koronától 16 koronáig. Válogatott rózaa krumpli métermázsánként 6 keronáért kapható. Előjegyezni lehet Péterfia-u. 45. sz. alatt.

Kedának 2-3 szobás lakás a piaczon november elsejére kerestetik. Ajánlatok irás ban a kiadóba kéretnek.

Kerestetik egy nagyobb birtok Hajdumegyében. Czim a kiadóban.

Egy hittanballgató bármily tanítást elfogad. Czim a kiadóban.

Kopirkönyvek Heller-féle szabadalom, 3 rétti regiszterrel, 1000 lapos 2 ft 20 kr, 500 lapos 1 ftt 20 kr-ért kapható Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 49.

Házilag készített borecet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Könyvelő kerestetik, ki a magyar német levelezést is teljesen érti. Ajánlatok „M. J.” jeligére a kiadóba kéretnek.

Molnár tanonez azonnal felvétetik jól nevelt, erős növésű 15-16 éves fiu Hajdunánáson Csiba Elek gőzmalmában.

Több raktárhelyiség a piaczhoz igen köze kiadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Legyen kapja meg mindenki a Debreczeni Független Újság 320 oldalra terjedő nagy képes naptárát, mely Debreczen város és Hajdumegye pontos és teljes ezimtarát tartalmazza, — ha előfizet a Debreczeni Független Újság-ra. 1 óra 1 korona.

Két szoba, konyha kerestetik a város központján. Czim e kiadóba.

Keresek egy két szoba, konyha és hozzátartozóból álló lakást lehetőleg közel a piaczhoz nev. 1 re. Czim a kiadóhivatalban.

Őszi idényre megérkeztek

remek kivitelben sima és mintás posztók, szőnyegek, flanelok és parchetek, Férfi és gyermek Trice. Papiánok 2 kttől feljebb. Futó és nagy szőnyegek, ágyszerítők, alsó szoknyák flanel, parchet, fekete és szines clottból, bugyogót téliben és fehérben. Disz és bőrkötények nagyválasztékban. Férfi ing fehér 1 ftt, hajtásos 1.20, 1 gallér 12 kr., közelő 20 kr.

Dospoly János utóda

Főttér, Tisza-palota.

Divat ujdonságaink

az őszi idényre megérkeztek. Női ruha és kosztum kelmek. Bluz selymek, Jó mosó barchentek és flanellek a bel- és külföldi legelső gyáraiból.

Szörme boák és gallérok

női és férfi

Jäger alsóruházatok

gyönyörű választékban, szabott olcsó árakhoz.

A világhírű francia P. D. jegyű kitéző szabásu

FÜZŐK

egyedüli raktára

Szabó Lajos Fiai cégnél

Mintákkal kívánatra készségei szolgálunk.

A vegyileg megvizsgált, amellelt hatóságilag az arzbőrre ártalmatlannak talált

Szörvesztő

eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arzbőrűt gyökerestől, a nélkül, hogy az arzbőrnek legkevésbé is ártana és az arznak megadja az üdéséget, finomságot és simaságot. Ára 7 kor. Vidéki megrendeléseket diszreton utánvét mellet eszközöl

Schmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

A legjobb

Borsajték

és szőlőzuzók

készítője és raktára



Preizler Mór

gépműhelye

Debreczen,

Deák Ferencz-utca 22. sz.

Lówy F.

Vigyázz! Kékre festett kirakat.

rőtös- és rövidáru üzlete

DEBRECZEN, Piacz utca 24. Kistemplommal szemben.

Fehérló számoda mellett.

Bámulatos szép őszi ujdonságok érkeztek, melyeknek megtekintése figyelmet érdemel.

Piacz-utca leglátogatottabb üzlete!

Olcso árak tekintetében utólérhetetlen.